

Beantwoording vraag van Hart voor Texel

Zaaknummer 3564263

Onderwerp: over: nieuw Georgisch monument bij Georgische begraafplaats

Programma/Paragraaf

Programma 5 Samen beleven en bewegen

Portefeuillehouder : Mark Pol

Vraag gesteld op : 13 maart 2025

Oorsprong : Raadsvraag

Vraag

Hart voor Texel heeft me gevraagd de volgende vragen voor te leggen t.a.v. het nieuw Georgisch monument bij de Georgische Begraafplaats.

Uit de media hebben we vernomen dat er een [nieuw Georgisch monument is geplaatst op de Georgische begraafplaats op de Hoge Berg](#). Het nieuwe monument is geplaatst op initiatief en met steun van Tinatin (Tika) Svanidze Vancko van het Georgisch Cultureel Centrum in Nederland en in samenwerking met de gemeente Texel, het Ministerie van Defensie en het Ministerie van Cultureel Erfgoed, zo lezen wij in de Texelse Courant.

Hart voor Texel krijgt daar meerdere vragen over en wij zijn ook eerlijk gezegd zeer verbaasd dat er zonder communicatie naar de gemeenteraad een monument is geplaatst. Het verbaast ons ten eerste dat het oude monument niet meer zichtbaar is en dat er 10 centimeter voor dit monument een nieuw monument is geplaatst. Wij vinden dat daardoor een stuk Texelse oorlogsgeschiedenis door een particuliere initiatiefnemer wordt genegeerd. En op deze bijzondere plek een stukje erfgoed teniet wordt gedaan. En over smaak valt te twisten, maar dit grote kruis vinden wij niet passen in het beeld.

Georgië behoorde toen der tijd tot de Sovjet-Unie. Dit was dan ook de reden waarom de Texelaars deze begraafplaats toen tot "Russenkerkhof" hebben benoemd. Op het oude monument staat het wapen van Texel en het teken van de toen der tijd genaamde Sovjet-Unie. En nu staat het oude Texels monument uit 1953, vinden wij, wat treurig achter het nieuwe Georgische monument. Wij zijn van mening dat dit over kan komen als geschiedvervalsing.

De gemeenteraad heeft nu ook een uitnodiging gekregen voor de officiële onthulling op 9 april. Hart voor Texel zal er in ieder geval niet bij aanwezig zijn.

Vragen Hart voor Texel:

1. Was u ervan op de hoogte dat dit nieuwe monument geplaatst zou worden?
2. Was hier niet een vergunning voor nodig? Zo ja, is deze ook aangevraagd en verleend?

3. Waarom is hier, gezien de gevoeligheid, door u niet over gecommuniceerd naar de gemeenteraad en commissie?
4. Wat gaat u met het oude monument doen? Of blijft het oude monument achter het nieuwe monument staan, en is deze dus nooit meer zichtbaar?
5. Wie verzorgt het onderhoud van het monument en betaalt de kosten?
6. Wat vindt u zelf van dit nieuwe monument?
7. Heeft u wel goed ingeschat hoe de bevolking hierover denkt gezien de geschiedenis die hier op het eiland heeft afgespeeld?

Antwoord

Dat over de opstand van de Georgiërs in 1945 en over het plaatsen en de onthulling van het nieuwe monument op 9 april 2025 sentimenten bestaan, is ons niet ontgaan. Vanwege de diversiteit aan gevoeligheden is het belangrijk hiermee zorgvuldig om te gaan.

U refereert aan de tekst van de uitnodiging. Het ontwerp en de plaatsing van het monument zijn niet in samenwerking met de gemeente gedaan. Ook is niet toegezegd dat de burgemeester bij de onthulling zal spreken. De burgemeester heeft op 9 april aanstaande andere verplichtingen en zal derhalve niet aanwezig zijn.

1. **Was u ervan op de hoogte dat dit nieuwe monument geplaatst zou worden?**
Vanuit onze toetsende rol waren wij op de hoogte van het voornemen een nieuw monument te plaatsen.
2. **Was hier niet een vergunning voor nodig? Zo ja, is deze ook aangevraagd en verleend?**
De vergunning is 19 juni 2024 aangevraagd. De Commissie Omgevings Kwaliteit heeft op 17 juli 2024 positief op de aanvraag geadviseerd. Op 22 oktober 2024 is de vergunning verleend en daarna als verleende vergunning op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.
3. **Waarom is hier, gezien de gevoeligheid, door u niet over gecommuniceerd naar de gemeenteraad en commissie?**
De vergunningaanvraag voor het monument past binnen het Tijdelijke Omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) en er zou geen enkele grond geweest zijn om de aanvraag af te wijzen.
De Nederlandse Ambassade in Georgië heeft het huidige monument onlangs positief beoordeeld.
Die beoordeling over het ontwerp lag en ligt niet bij ons. Derhalve was er geen aanleiding hierover expliciet te communiceren.
4. **Wat gaat u met het oude monument doen? Of blijft het oude monument achter het nieuwe monument staan, en is deze dus nooit meer zichtbaar?**
Het is niet aan de gemeente om hierover een besluit te nemen.
5. **Wie verzorgt het onderhoud van het monument en betaalt de kosten?**
Dit ligt bij de organisatie die het monument heeft geplaatst. De gemeente beperkt zich tot het reguliere onderhoud van de begraafplaats.

6. Wat vindt u zelf van dit nieuwe monument?

Over het monument en de herdenking leeft een brede maatschappelijke discussie, zowel op Texel als in de Georgische gemeenschap. Daarbij is het aan een ieder hoe er wordt herdacht. Dat geldt voor elk monument dat aangevraagd wordt en binnen onze regels past. Het is niet aan ons college om daarover inhoudelijk een mening te ventileren.

7. Heeft u wel goed ingeschat hoe de bevolking hierover denkt gezien de geschiedenis die hier op het eiland heeft afgespeeld?

Het is ons uiteraard bekend dat dit onderwerp op Texel zeer leeft. Onze oorlogsgeschiedenis heeft diepe wonden geslagen en dat voelen we tot op de dag van vandaag. Het college volgt de maatschappelijke discussie over dit thema op de voet en spreekt zich hier ook openlijk over uit, bijvoorbeeld tijdens de herdenkingen op 6 april en 4 mei.